

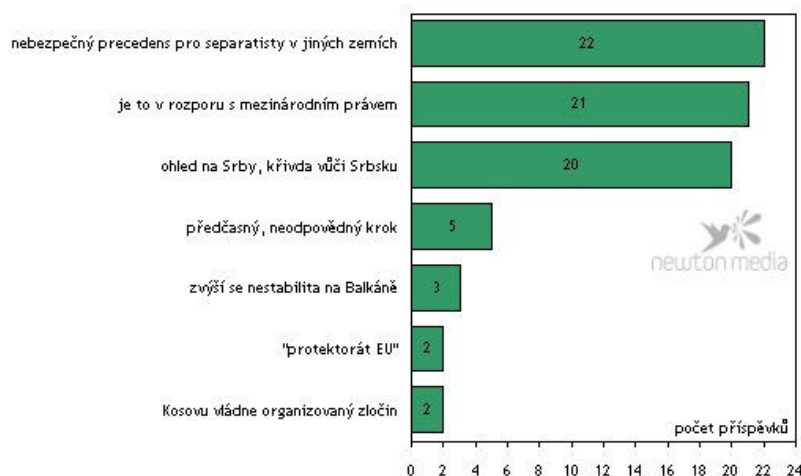
Nezávislost Kosova

VYMEZENÍ KOSOVA

Kosovo je území na Balkánském poloostrově. Podle vlastní deklarace nezávislosti tvoří stát Republika Kosovo (albánsky: Republika e Kosovës, srbsky: Република Косово, *Republika Kosovo*). Podle ústavy Srbska tvoří Autonomní oblast Kosovo a Metohija. Hlavním městem je Priština. Od 12. června 1999 byla oblast na základě statusu chráněného rezolucí OSN č. 1244 spravována OSN a fakticky vyjmuta z kontroly Srbska. Zdejší Albánci zde záhy vytvořili místní parlament, vládu, jakož i další nezávislé instituce. Kosovský parlament vyhlásil dne 17. února 2008 v 15:50 SEČ nezávislost na Srbsku a prohlásil Kosovo za demokratický, světský a multietnický stát, oficiální orgány a představitelé Srbska však nezávislost odmítají uzнат a považují oblast nadále za součást Srbska, postoj jiných států není jednotný. Kosovo a Metohije (nebo jen Kosovo), zahrnuje vlastně dvě oblasti: Kosovo a Metohiji. Samotné Kosovo se rozkládá na východě a leží v něm hlavní město Priština a Kosovo pole, místo na kterém se v roce 1389 odehrála významná bitva mezi Osmanskou říší a Srbskem se spojenci.

Metohije je v západní části a přiléhá k hranici s Černou Horou a Albánií. Kosovo a Metohije jako území vzniklo teprve po druhé světové válce. Od 19. století do roku 1945 užívali Srbové pro oblast dnešního Kosova a Metohije název *Staré Srbsko* (Stara Srbija) (tento termín však kromě Kosova zahrnoval také ještě určité kraje v nynějším centrálním Srbsku, Černé Hoře a nynější Makedonii).

Hlavní argumenty českých politiků proti uznání Kosova

Hlavní argumenty českých politiků pro uznání Kosova

Postoje českých politiků k nezávislosti Kosova

Jméno/Počet výroků	Pro	Neutrální	Proti
Václav Klaus	0	0	38
Mirek Topolánek	4	2	4
Alexandr Vondra	4	3	0
Karel Schwarzenberg	17	8	1
Jiří Paroubek	0	0	7
Vojtěch Filip	0	0	11

Zdroj: Analýza Newton IT v období 18.2.-14.3.2008

PROTI

Pred americkým bombardovaním Juhoslávie žiadne nezávislé pramene nehovorili o etnických čistkách v Kosove. Nezávislá medzinárodná organizácia International Crisis Group vydala v r. 1998 dve správy o Kosove, v marci a v septembri a ani jedna z nich nehovorí o etnických čistkách. Etnické čistky začali počas amerického bombardovania, kedy Kosovská oslobodzovacia armáda, kryjúca sa odkazom na albánske obyvateľstva Kosova, otvorene spolupracovala s bombardujúcimi armádami.... Srbské obyvateľstvo, ktoré zostalo v Kosove dodnes potrebuje vojenskú ochranu na cestu do práce, do školy a pod. Svetová tlač otvorene píše o tom, že Kosovo sa stalo kontinentálnym trhoviskom drog, prostitúcie a zbraní.

Srbské enklávy na juhu Kosova sa nemôžu spoliehať na ochranu od albánskych ozbrojených zložiek v Kosove, ktoré ich doteraz vyhánali a zabíjali. Enklávy sa stanú obľahnutými tábormi, alebo sa budú musieť vysťahovať na sever, či priamo do Srbska. Prevažne Srbmi obývané oblasti na severe Kosova nebudú mať dôvod uznať nezávislosť Kosova, ale môžu mať silu vzoprieť sa kosovským orgánom, pokiaľ by chceli na ne rozšíriť svoju právomoc. Pri správach o násilnostiach proti Srbom na juhu Kosova asi sa nebude dať zabrániť násilnostiam voči Albáncom na severe Kosova. S veľkou pravdepodobnosťou preto dôjde k obnoveniu etnických čistiek a sťahovaniu Srbov z juhu Kosova na sever a Albáncov zo severu na juh. Etnické čistky sa ešte len obnovia.

Zdá sa, že v Kosove nastáva obdobie uplatnenia sily. Sily, ktorá povedie k rozšíreniu násilia v oblasti. Násilie v jednej oblasti má vždy tendenciu rozširovať sa aj do ďalších oblastí. Spoluvinu poneseú mocnosti, ktoré protiprávnemu vyhláseniu nezávislosti Kosova napomáhajú a pripravujú sa ho podporiť.

Úryvky z prednášky bývalého slovenského premiéra Jána Čarnogurského na konferencii Konzervatívneho inštitútu M.R. Štefánka Kosovo a jeho nezávislosť v Bratislave 18.ledna 2008. (www.konzervativizmus.sk)

PRO

Ztráta Kosova je dovršením historického a demografického vývoje a nejde o dôsledok často zmiňovaných cílených krokov (napr. nikdy se neuskutečnivšího prívalu Albánců z Albánie do Kosova během druhej svetovej války a za Tita. Kosovo má v súčasnosti jeden z najvyšších prirodzených prírústků v Evropě a zároveň najnižší počet potratů (oproti Srbsku, kde je natalita veľmi nízka a potratovosť jedna z najvyšších v Evropě), v prípade zachování Kosova v rámci Srbska existuje hrozba premeny země na dvounárodní, dvoujazyčný stát dvou národů, které spolu nebudou spolupracovat.

Riziko vzniku Velké Albánie je málo pravděpodobné s ohledem na jistou míru nevraživosti mezi albánskou a kosovskou společností i odmítavá stanoviska obou politických reprezentací. Riziko existuje v případě Makedonie, jejíž albánská menšina je ekonomicky i příbuzensky úzce svázána s kosovskými Albánci. Díky realističnosti politických reprezentací makedonských Albánců i Slavomakedonců, dohledu EU, Ochridské smlouvě, zlepšující se situaci v zemi a perspektivě členství v EU je však i zde riziko spíše menší.

Oddělení Kosova může mít paradoxně pozitivní efekt na zde žijící srbskou menšinu, která již nebude využívána srbskými politiky jako nátlakový prostředek k dosažení vlastních cílů (to v minulosti vedlo k růstu další nevraživosti Albánců vůči menšině i komplikaci života místních Srbů – třeba v případě, kdy je srbská vláda vyzvala k neplacení účtů za elektřinu kosovské energetice nebo k bojkotu regionálních i parlamentních voleb).

Po vyhlášení nezávislosti Kosova nelze počítat s dominovým efektem, neboť každé odtržení je výsledkem historických kořenů a aktuálních politických souvislostí.

Úryvky z přednášky analytika Občanského inštitútu Matyáše Zrna na konferencii Konzervatívneho inštitútu M.R. Štefánka Kosovo a jeho nezávislosť v Bratislave 18.ledna 2008. (www.obcinst.cz)